



RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 15-04-2021 r.

**Adam Bodnar**

**XI.815.28.2020.MW**

**Pan  
Mateusz Morawiecki  
Prezes Rady Ministrów  
Minister Cyfryzacji**

ePUAP

*Szanowny Panie Premierze!*

W związku z trwającą pandemią, w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 i w poczuciu odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo interesariuszy oraz pracowników podmiotów publicznych, funkcjonowanie urzędów zostało ograniczone. Kluczowe stało się więc zapewnienie dostępu do usług administracji publicznej przy pomocy środków komunikacji elektronicznej. Wymuszone sytuacją pandemiczną przestawienie się urzędów na obsługę on-line uwypukliło problemy, o których rozwiązanie środowiska osób z niepełnosprawnościami upominały się od dawna.

Rzecznik Praw Obywatelskich pełni w Polsce funkcję niezależnego mechanizmu monitorującego wdrażanie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych<sup>1</sup>, o którym mowa w art. 33 ust. 2 tego aktu. Jedną z zasad, na jakich opiera się konwencja, jest dostępność. Państwa-strony konwencji są zobowiązane do podjęcia wszelkich odpowiednich środków w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami, na zasadzie równości z innymi osobami, dostępu do środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także do innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.

Profil zaufany miał być nowoczesnym narzędziem dostarczania i uzyskiwania informacji w ramach wszelkich formalności i aktywności każdej osoby. Dodatkowym udogodnieniem jest możliwość złożenia podpisu elektronicznego (podpisu zaufanego), który wobec podmiotów publicznych jest równie skuteczny jak podpis własnoręczny. Niestety wskazane narzędzie nadal pozostaje niedostępne dla osób

---

<sup>1</sup> Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.; dalej także jako: konwencja).

z niepełnosprawnościami, które nie są w stanie opuścić miejsca zamieszkania i nie posiadają rachunku bankowego. W takich przypadkach reprezentujący osoby z niepełnosprawnością napotykać szereg trudności w związku z koniecznością potwierdzenia tożsamości wnioskodawcy i to pomimo posiadania stosownego pełnomocnictwa w formie aktu notarialnego.

Rozwiązaniem miało być wejście w życie art. 20ca ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 346, t.j.; dalej jako ustawa o informatyzacji). Wskazana **regulacja umożliwia założenie tymczasowego profilu zaufanego ePUAP z trzymiesięcznym okresem ważności. Wraz z upływem tego terminu konieczne jest jednak założenie profilu zaufanego i jego potwierdzenie zgodnie z art. 20c ustawy o informatyzacji.** W przypadku tymczasowego profilu zaufanego, w celu potwierdzenia tożsamości osoby, istnieje możliwość przeprowadzenia wideoidentyfikacji wnioskodawcy i nie jest wymagana osobista obecność w punkcie potwierdzającym. **Zgodnie z ust. 3 tego przepisu, minister właściwy do spraw informatyzacji może wydłużyć okres ważności tymczasowych profili zaufanych, uwzględniając szczególne okoliczności.** Jedną ze szczególnych okoliczności, która umożliwiałaby wydłużenie okresu ważności tymczasowych profili zaufanych bez wątplenia jest trwająca nadal pandemia COVID-19 oraz wprowadzenie rozszerzonych zasad bezpieczeństwa, w tym rekomendacji pracy zdalnej w urzędach w jak najszerszym zakresie<sup>2</sup>. W tej sytuacji przedłużenie ważności wspomnianych profili wydaje się być koniecznością.

**Z możliwości wideoidentyfikacji na etapie potwierdzenia profilu zaufanego nie można jednak skorzystać w przypadku potwierdzania profilu zaufanego z 3-letnim okresem ważności.** Taka konieczność powstaje wraz z upływem terminu ważności tymczasowego profilu zaufanego. Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał skargi w sprawie założenia profilu zaufanego na portalu ePUAP oraz braku możliwości potwierdzenia tożsamości osoby z niepełnosprawnością, która nie może uczynić tego samodzielnie z uwagi na stan zdrowia. **W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się osoby z ograniczonymi możliwościami swobodnego poruszania się, które nie posiadają rachunków bankowych. Osobom występującym w ich imieniu odmówiono potwierdzenia tożsamości w punkcie potwierdzającym podczas zakładania profilu zaufanego pomimo posiadania stosownego pełnomocnictwa notarialnego.** W takich przypadkach aktualne regulacje okazują się niewystarczające.

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627, t.j.), zwracam

---

<sup>2</sup> Zgodnie z informacją zamieszczoną na stronie internetowej: <https://www.gov.pl/web/koronawirus/od-20-marca-w-calej-polsce-obowiazuja-rozszerzone-zasady-bezpieczenstwa>

się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o poinformowanie, czy przeprowadzono analizę w zakresie możliwości wprowadzenia wideoidentyfikacji w celu potwierdzenia profilu zaufanego z 3-letnim okresem ważności. W przypadku odpowiedzi negatywnej, proszę o wskazanie, czy planowane są działania w celu umożliwienia potwierdzenia profilu zaufanego przez osoby z niepełnosprawnościami, które nie mogą udać się do punktu potwierdzającego, w tym potwierdzenia profilu zaufanego w imieniu osoby z niepełnosprawnością na podstawie posiadanego pełnomocnictwa notarialnego. Jednocześnie będę wdzięczny za udzielenie informacji, czy planowane jest aktualnie przedłużenie ważności tymczasowego profilu zaufanego.

*Z poważaniem*

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/